

Centrum audiovizuálních studií

Posudek teoretické diplomové práce – bakalářské / magisterské

Autor/ka práce: Marie Pochobradská

Název práce: Léto s Monikou aneb Ženské hrdinky v raném díle Ingmara Bergmana

Posudek vedoucí/ho práce Posudek oponenta/ky

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): Jan Bernard, CAS

Hodnocení obsahu a výsledné podoby teoretické diplomové práce:

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce

...A.....

Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému

tématu...C.....

Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou

literaturu...C.....

Logičnost struktury práce, souvislost jejich kapitol a jejich

proporce.....A.....

Jazyková a stylistická úroveň

práce.....B.....

Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejeté pasáže bez udání zdroje, práce

nemůže být doporučena k obhajobě)

.....B.....

Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úpravabez

příloh, B.....

Původnost práce, přínos k rozvoji

oboru...A.....

Celkové hodnocení diplomové práce (A-F)

.....B.....

(vysvětlivky hodnocení: A = výborný výkon převyšující daná kritéria, B = nadprůměrný výkon s minimem chyb, C = průměrný výkon s přijatelným počtem chyb, D = přijatelný výkon s větším počtem chyb, E = výkon vykazující minimální naplnění kritérií, F = nepřijatelný výkon)

Doporučení:

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce obsahuje odstavec shrnující obsah práce a její závěry; rozvádí detailněji hodnocení dílčích kritérií uvedených výše, zejména zdůvodnění známek D, E, F; vyzdvihuje přednosti práce, zvláště v případě hodnocení A, B; formuluje otázky, k nimž se student/ka musí při obhajobě vyjádřit; na závěr uvádí jednoznačné vyjádření, zda autor prokázal či neprokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti ve své oblasti výzkumu, zda jeho práce splňuje či nespĺňuje požadavky standardně kladené na diplomové práce, zda vedoucí/oponent práci doporučuje či nedoporučuje k obhajobě a jakou známku navrhuje. Slovní hodnocení má typicky rozsah 1 normostrany; v případě práce bez výtek může být i kratší. U prací, kde není co vytýkat, je namístě položit doplňující otázku ve smyslu, kam by uchazeč pokračoval v dalším výzkumu.

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce:

Práce Marie Pochobradské o filmech Bergmanovy „letní trilogie“ vychází metodologicky z neoformalismu Kristiny Thompsonové, který umožňuje vybrat si k analýze filmu vždy ten nejvhodnější postup, vycházející z konstrukce toho kterého konkrétního díla. Je založen na postupech ruského formalismu, který pracuje především s kategoriemi fabule a syžetu. S těmi ovšem Pochobradská příliš neoperuje, ale hojně pak při analýze využívá Školovského pojmu „ozvláštnění“. Kdyby si, když už knihu nečetla v originále, přečetla v dalším čísle *Iluminace* také např. Thompsonové rozbor *Zlodějů kol*, mohla by nalézt konkrétní inspiraci, jak s neoformalistickou metodou pracovat. Tato úvodní část je také lehce problematická z hlediska původnosti, jak na to upozorňuje kontrola na plagiátorství. Pochobradská zde patrně využila části své diplomové práce na filmové vědě Masarykovy university („Neoformalistická analýza filmu *Rozkoš*, aneb *O mladém filmu současnosti*“), na niž sice upozorňuje, ale neprovádí to formou autocitace. Nepovažuji to ovšem za hrubý nedostatek, protože jde o prezentaci neoformalistické metody, což je typ textu, který se nehodí k citaci ani autocitaci. Zdá se mi ovšem, že samotné metodě do hloubky neporozuměla, protože některé její prvky sice naznačuje, ale nevyužívá (např. referenční, explicitní, symptomatické a implicitní významy, typy motivace užití prostředku a z nich vyplývající určení funkce, řídicí konstrukční princip), neanalyzuje ani možné divácké aktivity, ba ani dominantu děl. Bývala by také udělala dobře, kdyby se v kapitolkách o naraci inspirovala dílem Gérarda Genetta *Diskurs vyprávění*, což by jí přinejmenším umožnilo lépe pojmenovat postupy vypravěče a pojmenovávat práci s posloupností vyprávění (analepse, prolepse). Nejde ovšem o práci filmově-vědnou a proto uvedené nedostatky nepovažuji za základní.

Nicméně její analýzy Bergmanových filmů jsou docela důkladné, systémově pojaté a přínosné, bohužel uváděné závěry právě trpí nedodržením neoformalistických postupů, které by umožnily následnou syntézu. V této části práce také trpí v oblasti syntaktiky – často dochází k defektní větě stavbě, časté jsou také překlepy. Také ne úplně chápe rozdíl mezi kontrastem a paralelou. V analýze *Čekajících žen* pak postrádám pojmenování komediálních a hravých prvků ve scéně ve výtahu, které anoncuje. V deskripci *Moničina pohledu do kamery* jako ozvlášťujícího postupu (mohla by ovšem také mluvit o zcizovacím efektu v brechtovském smyslu) uvádí Bergmanovo tvrzení, že to je poprvé v dějinách filmu a správně konstatuje, že tomu tak není. Mohla by ovšem uvést také nějaký důkaz např. z raných děl Maxe Ophülsa. Kdyby si také přečetla knihu Ivo Pondělíčka *Bergmanův filosofický film*, na kterou byla při konzultacích upozorněna, nemusela by si stěžovat na „skromný výskyt ohlédnutí za Bergmanovou ranou tvorbou“ a mohla by nalézt i v jeho psychologické metodě analýzy další inspiraci ke komplexnějšímu pohledu na analyzovaná díla. V tomto smyslu nejsem zcela spokojen ani s rešeršní částí práce.

Analytická část práce je však logicky uspořádána a je provedena důkladně. V tomto smyslu je její text hodnotný a přínosný.

Doporučuji proto práci k obhajobě a hodnotím ji stupněm B.

Při obhajobě by měla diplomantka odpovědět na následující otázky:

- 1) Vysvětlete rozdíl mezi kontrastem a paralelou
- 2) Vysvětlete rozdíl mezi ozvláštňujícím postupem a zcizovacím efektem a pojmenujte jejich základní principy.

Prof. PhDr. Jan Bernard, CSc.

27. 8. 2019

Datum:

Podpis: